

РЕЦЕНЗИЯ

от

проф. д-р Светла Къртева-Данчева

за дисертационния труд на Цветелина Панайотова Борисова

на тема

**„ НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ НА РЕПУБЛИКА КОРЕЯ ЗА ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ
НА КОРЕЙСКАТА КУЛТУРА И ЕЗИК ПО СВЕТА“**

за присъждането на образователната и научна степен „доктор“

в научна област „Хуманитарни науки“,

направление 2.1. Филология

- Литература на народите на Европа, Америка, Африка, Азия и Австралия

(Съвременна корейска литература и култура)

катедра „Кореистика“,

Факултет по класически и нови филологии,

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Данни за дисертанта

Цветелина Панайотова Борисова е завършила бакалавърската програма на специалност Кореистика. През 2015 г. се дипломира като „Филолог-кореист“, след което продължава своето обучение в Магистърска програма "Съвременни образователни технологии с придобиване на квалификация "учител" в СУ "Св. Климент Охридски", която завършва успешно през 2017 г. и придобива научната степен „Магистър по педагогика“.

От 2014 г. работи като учител по корейски език в 18 СУ „Уилям Гладстон“. През 2015-2019 г. преподава корейски език в „Институт Седжон“-София.

Данни за докторантурата

Цветелина Борисова е зачислена като редовен докторант със Заповед № РД 20- 150/18.01.2019 г., считано от 01.02.2019 г., по професионално направление 2.1. Филология, Литература на народите на Европа, Америка, Африка, Азия и Австралия (Съвременна корейска литература и култура) към катедра „Кореистика“ с тема на дисертационния труд „Национална стратегия на Република Корея за популяризиране на корейската култура и език по света“, с научен ръководител доц.д-р Ирина Сотирова.

По време на докторантурата си Цветелина Борисова е положила успешно предвидените от Закона изпити като е представяла редовно отчети пред катедрата за протичането на докторантурата и е получила положителна оценка за работата си от катедрения съвет. Докторантката е отчислена с право на защита, считано от 20.01.2022 г. Дисертационният ѝ труд е обсъден на разширено заседание на Катедра „Кореистика“ на 20.01.2022 г. и е насочен за външна защита. На основание на гореизложеното, смятам, че в процеса на обучението на докторанта и при разкриването на процедурата за защита на дисертацията, няма нарушения на ЗРАС или на Правилника на СУ „Св. Климент Охридски“.

Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертацията се състои от 214 стр. Тя включва увод, четири глави, заключение, списък с приносите, библиография, указател с цитирани имена, приложения.

Темата на дисертационния труд на Цветелина Борисова е изключително актуална през последните години в световен мащаб, като се разглежда в най-различни аспекти - културоложки, икономически, политически и т.н. Въпреки това цялостно проучване на ролята на правителството на Република Корея за

разпространението на корейската култура и език не е правено досега. Представеният дисертационен труд е първото цялостно изследване на тази тема, при това през призмата на популяризиране на корейската култура и език сред хора, които не са корейци.

В уводната част убедително е обоснована актуалността на темата и мотивите за нейния избор. Изхожда се от ключовата роля на развлекателната индустрия в Република Корея за нарастване на интереса към всички аспекти на нейната култура и трансформирал се в явлението „халю“- „корейска вълна“. Разяснява се понятието „стратегия“ за популяризирането на националната корейска култура в чужбина, проследява се накратко значимостта на превръщането на халю в „разпознаваем в чужбина национален бранд“ /стр.6/ Точно и ясно е формулирана целта на изследването: „ ...да се проучи и анализира в по-задълбочен план националната стратегия на Република Корея за популяризиране на корейската култура и език по света с акцент върху ефектите от изпълнението ѝ в България“. Подробно са описани и задачите, които следва да бъдат решени за нейното реализиране.

Посочен е обектът на изследването, а именно националната стратегия на Република Корея и мерките, с които стимулира популяризирането на корейската култура и език в чужбина.

Като предмет на изследването правилно се определя проучването на връзката между разпространението на халю по света и нарастването на международния интерес към корейската култура и език.

Цветелина Борисова представя детайлно хипотезата, която иска да докаже в хода на изследването, като я разделя на две части: 1. Разпространението на халю като основна причина за ръста в интереса към корейската култура и език по света и в частност в България и 2. Зараждането и разпространението на халю - пряк резултат от внимателно планирана и

последователна политика на южнокорейското правителство. В увода е очертана и методологията на дисертационното изследване – анализ и синтез като теоретични методи и интервю и анкета като методи за събиране на емпирична информация.

Целта на емпиричното изследване е представена компетентно, задачите на анкетното проучване са разгледани в детайли и са добре обосновани.

В първа глава Цв. Борисова се спира на историята на явлението халю, като прави съпоставки между отделните фази, очертава и коментира приликите и разликите между тях, като ги подкрепя с примери, които показват отлично познаване на фактологията. Тук акцентира и върху тясната връзка между националната стратегия на правителството за популяризиране на корейската култура и халю като „единен и разпознаваем бранд“, което става важен фактор и за успешния имидж на Република Корея в чужбина. Специален акцент е поставен на възникването и разпространението на Корейската вълна и в България.

Цв. Борисова разглежда подробно основните фактори за успеха на халю, като правилно изхожда от културния заряд като ключов фактор и анализира причините за изненадващия успех на явлението зад граница. Последователно и убедително са проследени и ефектите от корейската вълна – нов имидж на страната; разцвет на туризма; нараснал интерес към корейския език – всички те маркират положителните резултати от новата национална политика .

Като заслуга на работата на Цветелина Борисова може да се определи фактът, че в нея са разгледани и най-актуалните, последни (от края на 2021 г.) явления, характеризиращи динамично развиващото се явление „корейска вълна“.

Във втора глава е проследена еволюцията на културната и езиковата политика на Република Корея през периодите на отделните правителства, управлявали между 1988 и 2021 г., като се прави преглед и на периода 1900-

1988 г., който е белязан с опитите на насилствено налагане на японския език и култура по време на японската окупация, както и последвалите след нея мерки за консолидиране на властта, налагане на контрол над населението. Това води до налагане на цензура, което създава предпоставки за изоставане на културната политика. Дисертантът Цв. Борисова компетентно коментира редицата примери и факти, с които подкрепя значимостта на халю и трансформациите, които се наблюдават в политиките на правителствата по отношение на това явление. Доказва се ключовата роля на тяхната стратегия за разпространението и популяризирането на корейската култура, което е един от приносите на дисертацията.

В третата глава е изложена дейността на държавните институции, които имат най-значителен принос за разпространението и подкрепата на корейската култура и език в чужбина. Така са представени конкретните резултати от цялостната стратегия на правителството на Република Корея, доказва се фактът, че най-голям принос за разпространението на корейската култура по света има явлението „корейска вълна“.

Емпиричното изследване, предложено в четвърта глава, е първото по рода си в България. То се състои от две части- интервю и анкетно проучване, чиито цели са прецизно очертани. Цв. Борисова убедително обосновава избора на респондентите, които са участвали в проучването. В хода на изложението тя съпоставя и обобщава отговорите, като стига до задълбочен анализ и изводи относно популяризирането на корейския език и култура и развитието на нагласите спрямо тях в България, а резултатите са нагледно представени от прецизно изработени схеми и диаграми.

Изводите относно мотивацията и удовлетвореността на обучаващите се, са особено приносни и важни за институциите, в които се изучава корейски език и култура в България.

Обобщенията и изводите, които са направени в края на всяка глава, са обосновани и логични и систематизират резултатите, до които достига авторката на дисертацията.

В заключителната част Цветелина Борисова подчертава значимостта на изследването на халю и стратегията на правителството на Република Корея за разпространението на корейската култура като възможен „еталон“, който да даде насоки за формиране на подходяща стратегия и за България. Така се очертава още един принос на дисертационния труд.

Прецизно и точно формулираните изводи доказват изложената в началото хипотеза, както и постигането на поставената цел. Те подкрепят важността на проблема и приносите на изследването, посочени от дисертантката, които приемам като адекватни и удачно формулирани.

В дисертацията е използван богат библиографски и фактологичен материал – монографии, справочници, официални документи, закони и наредби, цитирани са трудове на корейски, западноевропейски и български учени. В хода на изследването информацията и препратките се представени коректно и прегледно.

Автореферат

Представеният от докторант Цветелина Борисова автореферат отразява адекватно съдържанието на дисертацията. Спазени са всички изисквания за такъв текст, който включва най-същественото от разработката на дисертационния труд, като отразява основните резултати, постигнати в дисертацията и обобщава приносните моменти.

Докторант Цв. Борисова е представила три публикувани статии на английски език, в които се разглеждат основни проблеми, свързани с темата на дисертацията.

Заклучение

Представеният за рецензиране научен труд впечатлява с изложението и анализа на огромен по обем фактически материал. Структурата на изложението съответства на изследване с качества на докторска дисертация. Работата е изключително задълбочена, компетентно написана и новаторска по отношение на направеното за първи път експериментално изследване и приложената методология към представения анализ на получените резултати.

Дисертационният труд показва, че докторантът притежава нужните теоретични знания и умения в професионалната област на дисертацията като демонстрира качества, важни за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Изследването съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на СУ „Св. Климент Охридски“.

Въз основа на посочените достойнства на представените за рецензиране научен труд, автореферат, научни приноси, имам основание да дам положителна оценка и да предложа на почитаемото научно жури да присъди на Цветелина Панайотова Борисова образователната и научна степен „доктор“.

03.05.2022 г.

Рецензент:

Проф.д-р Светла Къртева-Данчева